

Рейтинговий звіт MINB 001-026 short про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування	АТ «МІБ»
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія	оновлення
Дата визначення:	01.09.2010 р.
Дата оновлення:	23.08.2022 р.
Кредитний рейтинг:	uaBBB+ (Контрольний список)
Прогноз:	негативний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність АТ «МІБ» за 2020–2021 рр. та I півріччя 2022 року, а також внутрішню інформацію, надану Банком у ході рейтингового процесу.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що надана самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства. Було проаналізовано інформацію стосовно усіх істотних аспектів діяльності банку. Дані балансу та звіту про фінансові результати наведено у Додатках до цього рейтингового звіту.

Рейтингове агентство не проводить аудиторської перевірки наданої клієнтом інформації.

Положення звіту щодо тенденцій розвитку ринків, на яких працює клієнт, та ризиків, притаманних цим ринкам, ґрунтуються на ринкових умовах і чинниках, що діяли на момент написання звіту.

Рейтинговий звіт не є рекомендацією щодо купівлі або продажу цінних паперів. ТОВ «Кредит-Рейтинг» не несе відповідальності за результати кредитних, інвестиційних або господарських рішень третіх осіб, прийнятих виключно на основі інформації звіту.

Деякі кількісні дані, що аналізуються у звіті, наведені після відповідного округлення. У зв'язку з цим, значення певних показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

Визначення поточного рейтингу

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaBBB характеризується ДОСТАТНЬОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знаки «+» та «-» позначають проміжні категорії (рівні) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Негативний прогноз вказує на можливість зниження рейтингу протягом року при збереженні негативних тенденцій і реалізації поточних ризиків.

Внесення рейтингу до Контрольного списку означає, що агентство розглядає питання про зміну рейтингу у зв'язку з подіями або тенденціями, що розвиваються, і які можуть істотно вплинути на кредитоспроможність власника цього рейтингу.

Рейтингова історія

Історія кредитного рейтингу АТ «МІБ»

Дата	01.09.2010	23.08.2012	14.08.2014	28.02.2022	23.08.2022
Рівень рейтингу:	uaBBB-	uaBBB	uaBBB+	uaBBB+	uaBBB+
Прогноз:	стабільний	стабільний	стабільний	негативний	негативний
Рейтингова дія:	визначення	підвищення	підвищення	підтвердження зі зміною прогнозу та внесенням до Контрольного списку	підтвердження зі збереженням у Контрольному списку

Рівень кредитного рейтингу АТ «МІБ» підтримується:

- очікуваним збільшенням обсягу статутного капіталу;
- вагомим обсягом високоліквідних активів;
- диверсифікацією корпоративного кредитного портфеля та коштів суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності;
- високою ефективністю діяльності.

Рівень кредитного рейтингу АТ «МІБ» обмежується:

- схильністю банку до валютного та кредитного ризиків, що може негативно вплинути на ліквідність та капіталізацію;
- низькою диверсифікацією джерел доходів;
- активними військовими діями на території України, що негативно впливають на економічний стан країни та її фінансову стабільність і, як наслідок, з високою вірогідністю можуть призвести до погіршення показників діяльності Банку.

Основні фінансові показники АТ «МІБ»

Показник	01.01.18	01.01.19	01.01.20	01.01.21	01.04.21	01.07.21	01.10.21	01.01.22	01.04.22	01.07.22
Активи, млн. грн.	8913,77	9360,79	2903,52	2995,48	3168,13	3536,02	4611,41	5400,07	5142,28	5525,70
Кредитно-інвестиційний портфель, скоригований на суму резервів, млн. грн.	5904,65	7000,27	2498,08	1880,80	2522,11	2921,35	3109,88	3369,04	3371,24	2544,60
Кошти клієнтів, млн. грн.	8233,95	8694,60	2101,51	2142,69	2224,27	2234,23	3274,13	3785,87	3564,41	4336,91
Власний капітал, млн. грн.	283,91	348,31	405,48	412,51	417,10	421,80	430,13	437,90	423,59	425,25
Доходи, млн. грн.	734,60	786,92	662,79	496,88	85,09	184,78	291,38	480,57	125,20	360,22
Витрати, млн. грн.	658,82	722,89	605,61	489,71	80,50	175,50	273,77	455,18	139,51	372,88
Чистий операційний дохід	319,39	375,85	280,97	319,95	52,22	112,71	174,12	239,60	82,97	267,04
Прибуток до сплати податку, млн. грн.	92,79	78,18	69,85	9,00	5,59	11,39	21,57	31,10	-14,31	-12,65
Чистий прибуток, млн. грн.	75,78 ¹	64,03 ²	57,18 ³	7,16 ⁴	4,59	9,28	17,61	25,39	-14,31	-12,65
Доходність активів*, %	0,85	0,68	1,97	0,24	-	-	-	0,47	-	-
Доходність капіталу*, %	26,69	18,38	14,10	1,74	-	-	-	5,80	-	-

¹ фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ – 75,78 млн. грн.

² фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ – 64,03 млн. грн.

³ фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ – 57,18 млн. грн.

⁴ фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ – 7,16 млн. грн.

*значення на звітну дату

Резюме

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК» (далі за текстом – АТ «МІБ» або Банк) зареєстровано НБУ в березні 2008 року.

Діяльність Банку ґрунтується на чинному законодавстві та ліцензіях. Місцезнаходження Банку: 01015, Україна, м. Київ, вул. Лаврська, буд. 16.

Регіональна мережа АТ «МІБ» відіграє важливу роль у залученні клієнтів і є основним каналом надання послуг клієнтам банку. Станом на початок II півріччя поточного року Банк був представлений у м. Києві, Вінницькій, Львівській, Черкаській, Одеській та Хмельницькій областях, а його мережа налічувала 17 відділень. В умовах воєнного стану Банк забезпечує роботу регіональної мережі в безперервному режимі за умов відсутності загрози життю та здоров'ю населення, тобто, окремі відділення тимчасово не працюють, інші переведено на особливий режим роботи.

Банк співпрацює з банківськими установами України та зарубіжжя, позиціонує себе на ринку банківських послуг як універсальний банк, що надає широкий спектр послуг корпоративним клієнтам та приватним особам.

АТ «МІБ» є уповноваженим банком з виплати пенсій, грошової допомоги й заробітної плати працівникам бюджетних установ, учасником програми державної підтримки сільськогосподарських підприємств, має статус уповноваженого банку за Програмою з надання фінансової державної підтримки «Доступні кредити 5-7-9%», входить до переліку банків, що уповноважені надавати гарантії та акредитивні клієнтам для відкритих торгів (аукціонів) Фонду з продажу майна (активів) на майданчику Prozorro sale. У квітні поточного року Банк став учасником Програми державних гарантій на портфельній основі, яка сприяє спрощенню доступу мікро-, малого та середнього бізнесу в Україні до банківського фінансування.

Акціонерами АТ «МІБ», склад яких у 2021 році зазнав змін, є юридичні та фізичні особи. Істотну участь у статутному капіталі установи мають ПАТ «Закритий недиверсифікований корпоративний інвестиційний фонд «Прайм Ессетс Капітал» (59,9834%) та пан Кононенко Ігор Віталійович (14,9234%). Кінцевою контролюючою стороною над Банком є громадянин України пан Порошенко Петро Олексійович.

Активні операції фінансуються клієнтськими коштами та власним капіталом. Ефективна діяльність фінансової установи впродовж 2009-2021 років та січня поточного року сприяла нарощенню обсягу власних коштів. Значний обсяг відрахувань на формування резервів під очікувані збитки від наслідків військових дій, розпочатих на території України російськими окупантами, чинив тиск на обсяг власних коштів.

Нестачі в капіталі за результатами оцінки стійкості банку, проведеної НБУ в 2021 році, АТ «МІБ» не мав. Якість власного капіталу АТ «МІБ» задовільна, рівень капіталізації прийнятний. Разом з тим, не виключено, що на показники капіталізації

і надалі чинитиме тиск формування резервів на покриття збитків від зменшення корисності активів, зумовлене погіршенням фінансового стану позичальників, на яких суттєвий негативний вплив чинять військові дії, розгорнуті на території України російськими окупантами. Структура регулятивного капіталу дозволяє підвищити рівень капіталізації за рахунок залучення коштів на умовах субординованого боргу.

Клієнтські кошти, обсяг яких (без урахування валютно-курскових коливань) за підсумками 2020 року скоротився більше ніж на 8%, за підсумками минулого року та I півріччя поточного року – зріс більше ніж на 81% та майже на 10% відповідно, є основою ресурсної бази.

Структура клієнтського портфеля упродовж аналізованого періоду змінювалася як за строками користування коштами, так і за типом валют. Наразі питома вага коштів на вимогу становить 81%, частка коштів у ВКВ – майже 68%.

За джерелами залучення переважають кошти суб'єктів господарювання, що диверсифіковані за видами економічної діяльності. Кошти приватних клієнтів формують близько 15% клієнтського портфеля або менше 12% пасивів, перевищуючи регулятивний капітал менше ніж на 26%.

Банк має досвід успішної співпраці з НБУ. Запозичення від регулятора у зобов'язаннях Банку перевищували 12%, проте кошти залучено під забезпечення ОВДП.

Кошти банків на звітну дату були представлені залишками на кореспондентських рахунках інших банків, переважно у ВКВ.

Зважаючи на те, що у депозитному портфелі на звітну дату переважають кошти суб'єктів господарювання, актуальною є концентрація за основними вкладниками.

Якість ресурсної бази АТ «МІБ», основу якої формують кошти клієнтів, задовільна. Концентрація зобов'язань за основними кредиторами підвищує чутливість Банку до ризику ліквідності, а значний обсяг коштів у ВКВ – чутливість до валютно-курскових коливань. Відсутність залежності від коштів приватних осіб нівелює чутливість до негативної, у т. ч. неперевіреної інформації.

Основними складовими активів є клієнтський кредитний портфель та високоліквідні активи. Обсяг останніх упродовж аналізованого періоду характеризувався волатильною динамікою, а в II півріччі минулого року зріс майже удвічі. Основними складовими активів з високим рівнем ліквідності наразі є ОВДП, переважно в національній валюті, й депозитні сертифікати НБУ та кошти на кореспондентських рахунках, відкритих в інших банках, здебільшого в банках-нерезидентах, переважно інвестиційного класу. На коррахунку в НБУ кошти підтримуються в обсязі, необхідному для поточного обслуговування клієнтів та виконання власних зобов'язань.

АТ «МІБ» орієнтовано переважно на кредитування юридичних осіб. Відповідно, протягом аналізованого періоду актуальною є концентрація клієнтського кредитного портфеля за основними позичальниками, що зумовлює залежність

Банку від їх фінансового стану та підвищує чутливість до кредитного ризику й ризику ліквідності. Ситуація ускладнюється валютною структурою клієнтського кредитного портфеля – понад 46% його обсягу формує заборгованість у ВКВ за відсутності у окремих позичальників валютних надходжень, що в поточних умовах є додатковим фактором ризику. З метою нівелювання кредитного та валютного ризиків частину обсягу заборгованості за такими кредитами забезпечено майновими правами на депозити, в т. ч. у валюті кредиту.

Карантинні обмеження, запроваджені у березні 2020 року з метою недопущення поширення пандемії коронавірусу (COVID-19), чинили тиск на якість активів. Реалізація валютних та кредитних ризиків відобразилася у погіршенні якості клієнтського кредитного портфеля. Станом на початок поточного року питома вага 10 класу заборгованості юридичних осіб та 5 класу заборгованості фізичних осіб становила 52,21%, проти 41,22% простроченої заборгованості.

Питома вага 10 класу заборгованості юридичних осіб та 5 класу заборгованості фізичних осіб упродовж I півріччя поточного року зросла менше ніж на 3 в. п. та станом на 1 липня становила 54,82%. При цьому, обсяг клієнтського кредитного портфеля без урахування валютно-курсних коливань та без урахування відсотків, нарахованих за користування кредитними коштами зріс менше ніж на 4%, а обсяг нарахованих відсотків зріс майже на 12%. Зазначене пояснюється відсутністю можливості у окремих позичальників виконувати зобов'язання за кредитами у зв'язку з активними військовими діями, розгорнутими на території України. Зважаючи на зазначене, Банк збільшив обсяг відрахувань на формування резервів під очікувані збитки. На звітну дату клієнтський кредитний портфель покривався сформованими резервами на 52,22%, проти 45,3% станом на початок року.

Здатність Банку формувати резерви підтримується високими показниками ефективності діяльності проте, зважаючи на активні військові дії в країні, не виключено, що обсяг сформованих резервів може виявитися недостатнім для покриття ймовірних втрат. Агентство також не виключає, що доформування резервів і надалі чинитиме тиск на обсяг власних коштів.

Якість активів АТ «МІБ» задовільна, близько 15% валюти балансу формують неробочі активи, серед яких інвестиційна нерухомість та необоротні активи, утримувані для продажу. Зважаючи на ризики, які приймає Банк в поточних умовах, вірогідність погіршення якості активів є високою. Ситуація пом'якшується незначним обсягом активних операцій з пов'язаними з Банком особами та високими показниками ефективності діяльності.

Ефективність діяльності у 2020 році була високою, а в 2021 році – прийнятною. Банк формував резерви на покриття збитків від зменшення корисності активів (відрахування за підсумками 2020 й 2021 років склали близько 30% та 22% витрат відповідно) і мав позитивний фінансовий результат.

Суттєвий обсяг відрахувань на формування резервів під очікувані збитки від наслідків військових дій у I півріччі поточного року (за підсумками 6 місяців перевищували 50% витрат), незважаючи на високу ефективність діяльності, зумовив від'ємне значення фінансового результату.

Наразі АТ «МІБ» має запас міцності за переважною більшістю економічних нормативів НБУ, проте, враховуючи збереження складної ситуації в країні та часті зміни вимог банківського законодавства, контроль за ризиками є актуальним для Банку. АТ «МІБ» притаманні спільні ризики для банківської системи. Разом з тим, уразливість банківської установи до окремих ризиків розцінюється на індивідуальній основі, виходячи із моделі внутрішньої організації, активності Банку на окремих ринках, управління активними та пасивними операціями, а також якості вкладень і стабільності пасивної бази. Наразі Банк має підвищену чутливість до кредитного, валютного та процентного ризиків і ризику ліквідності, чутливість до інших індивідуальних ризиків є помірною.

Стратегія розвитку АТ «МІБ» на 2022–2024 рр. передбачає: нарощення кредитного портфеля юридичних і фізичних осіб та поліпшення його якості шляхом зменшення частки непрацюючих активів; активність на фондовому ринку України, в першу чергу за рахунок власних операцій з ОВДП, а також операцій для клієнтів; збільшення обсягів операцій на міжбанківському ресурсному ринку (своп, репо, депо); зростання обсягів операцій на валютному ринку (як власних, так і в інтересах клієнтів), зокрема, здійснення форексних та арбітражних операцій для клієнтів; розвиток кореспондентських відносин, відкриття коррахунків для банків; підтримка ефективно діючої мережі відділень; збільшення клієнтської бази задля забезпечення зростання обсягів комісійних доходів; розвиток інформаційних технологій та процедур, у т. ч. вдосконалення технологій проведення операцій, ефективного опрацювання і використання інформації.

Разом з тим, суттєвий вплив на діяльність Банку та на Стратегію його розвитку матимуть військові дії, які 24 лютого поточного року були розгорнуті на території України російськими окупантами. Руйнування та знищення інфраструктури населених пунктів, втрата підприємств та організацій, розрив налагоджених бізнес-зв'язків, міграція населення в інші країни, труднощі з проведенням посівної кампанії та збором врожаю створюють умови для дефіциту товарів, зменшення реальних доходів, підвищення інфляції й зниження платоспроможності позичальників, та, відповідно, негативно впливатимуть на якість активів. Певною мірою негативний тиск на економіку країни може зменшити нерівномірний вплив війни на суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності. Найбільш постраждали підприємства сфери послуг. Водночас деякі сектори в умовах воєнного стану переорієнтувалися на виробництво продукції для потреб захисту країни, серед них: харчова та текстильна промисловості, машинобудування, виробництво будівельних матеріалів тощо. Разом з тим, військові дії в Україні уже спровокували скорочення світової торгівлі, а також підвищення цін на енергоносії та продукти, що обов'язково негативно відобразиться на перспективах глобальної економіки.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг АТ «МІБ» підтверджено на рівні uaBBB+ з прогнозом «негативний» та збереженням у Контрольному списку.

Голова рейтингового комітету

М. Б. Проценко

Додатки

Дані балансу АТ «МІБ», млн. грн.

Показник	01.01.18	01.01.19	01.01.20	01.01.21	01.04.21	01.07.21	01.10.21	01.01.22	01.04.22	01.07.22
Активи										
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	391,57	282,51	107,09	230,36	183,01	173,83	255,51	254,82	260,10	230,29
Казначейські та інші цінні папери (НБУ)	3901,18	5131,49	847,40	777,08	1452,75	1747,21	1824,64	2176,69	2185,92	1416,86
Кошти в інших банках	2561,71	2011,18	255,59	666,67	240,40	132,83	947,75	1569,24	1290,94	2405,13
Кредити клієнтам	2387,76	2358,93	2043,05	1701,22	1667,06	1786,33	1900,70	1771,37	1794,24	1881,12
Цінні папери	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Фінансові та капітальні інвестиції	47,89	53,59	155,64	168,60	167,97	167,62	168,25	55,00	56,46	56,38
Нараховані доходи	88,30	269,62	325,59	385,65	401,58	415,03	428,11	412,70	462,97	483,10
Резерви	-490,53	-797,52	-872,17	-1001,47	-1014,72	-1041,69	-1064,61	-1007,98	-1085,96	-1251,44
Інші активи	25,90	50,99	41,32	67,36	70,08	154,85	151,06	168,22	177,61	304,25
Разом активів	8913,77	9360,79	2903,52	2995,48	3168,13	3536,02	4611,41	5400,07	5142,28	5525,70
Зобов'язання										
Заборгованість перед НБУ	0,00	0,00	0,00	137,50	264,00	670,80	707,76	707,76	1057,76	620,00
Кошти банків	63,93	37,00	132,78	6,28	84,75	67,57	127,29	413,63	44,55	86,05
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти суб'єктів господарювання	6361,17	5825,02	1250,79	1353,66	1391,64	1525,15	2568,50	3050,54	2917,02	3679,10
Кошти фізичних осіб	1872,78	2869,57	850,72	789,03	832,63	709,07	705,62	735,33	647,39	657,81
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Боргові цінні папери	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Субординований борг	283,48	221,50	189,48	84,83	83,66	81,53	0,00	0,00	0,00	0,00
Капітальний інструмент з умовами списання/конверсії	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Нараховані витрати	19,58	12,93	9,87	5,46	5,13	4,55	3,63	6,18	4,47	5,22
Інші зобов'язання	28,93	46,46	64,40	206,21	89,22	55,55	68,49	48,73	47,50	52,27
Разом зобов'язань	8629,87	9012,49	2498,03	2582,97	2751,03	3114,22	4181,29	4962,17	4718,69	5100,45
Власний капітал										
Сплачений статутний капітал	202,10	274,07	333,60	387,87	387,87	394,58	394,58	394,58	394,58	394,58
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	5,98	9,77	12,97	15,83	15,83	16,18	16,18	16,18	16,18	16,18
Результат минулих років	0,05	-1,18	0,11	0,17	7,33	0,26	0,26	0,26	25,64	25,64
Результати переоцінки	0,00	1,63	1,63	1,49	1,49	1,49	1,49	1,49	1,49	1,49
Пайовий компонент конвертованого боргового фінансового інструменту	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Фінансовий результат поточного року	75,78	64,03	57,18	7,16	4,59	9,28	17,61	25,39	-14,31	-12,65
Разом власного капіталу	283,91	348,31	405,48	412,51	417,10	421,80	430,13	437,90	423,59	425,25

Дані звіту про фінансові результати АТ «МІБ», млн. грн.

Показник	01.01.18	01.01.19	01.01.20	01.01.21	01.04.21	01.07.21	01.10.21	01.01.22	01.04.22	01.07.22
Доходи										
Процентні доходи	530,05	489,55	439,28	252,05	38,07	80,86	121,91	164,09	37,83	82,51
Комісійні доходи	106,71	112,89	114,73	93,18	21,98	45,83	71,00	99,19	21,62	36,73
Результат від переоцінки та від операцій з купівлі-продажу	87,66	173,21	86,14	136,13	19,86	47,76	82,95	118,90	64,59	236,35
Інші операційні доходи	4,74	9,61	17,20	10,55	4,62	9,31	14,05	18,71	1,06	4,42
Інші доходи	5,25	1,66	5,44	4,96	0,55	1,01	1,48	79,68	0,11	0,21
Повернення списаних активів	0,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього доходи	734,60	786,92	662,79	496,88	85,09	184,78	291,38	480,57	125,20	360,22
Витрати										
Процентні витрати	379,53	337,60	291,80	110,44	22,99	56,65	90,24	126,10	35,67	80,83
Комісійні витрати	15,38	22,34	24,55	13,72	4,41	8,95	13,68	19,27	5,57	10,50
Інші операційні витрати	14,87	49,47	60,03	47,80	4,91	5,46	11,86	15,92	0,87	1,64
Загальні адміністративні витрати	114,52	143,51	187,24	167,02	41,49	81,62	122,68	187,78	57,01	91,03
Відрахування в резерви	117,50	155,82	29,31	148,90	5,69	20,71	31,35	100,41	40,37	188,87
Податок на прибуток	17,02	14,15	12,67	1,83	1,00	2,11	3,95	5,71	0,00	0,00
Всього витрати	658,82	722,89	605,61	489,71	80,50	175,50	273,77	455,18	139,51	372,88
Фінансовий результат	75,78	64,03	57,18	7,16	4,59	9,28	17,61	25,39	-14,31	-12,65